

*Лук'яніхін В. Д., студент групи ФБСчм–11
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціалізації «Митна справа»*

*Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного університету
v.lukyanykhin@gmail.com*

Науковий керівник

Сидор Г. В., к. е. н., доцент

доцент кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін

*Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного університету
sidor.gal@ukr.net*

МИТНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ

Однією з необхідних умов та ознак функціонування держави є митне адміністрування, яке набуло нових рис у результаті глобалізації законодавства та стрімкого розвитку інтеграційних процесів щодо державної митної справи.

Основним видом діяльності органів виконавчої влади, що справляють митну політику, є митне адміністрування. Воно складається з двох частин, які в юридичній літературі прийнято називати зовнішньою та внутрішньою діяльністю органів виконавчої влади, що здійснюють митну політику. Зовнішня діяльність органів виконавчої влади – це виконавчо-владна діяльність, визначена нормативними актами та спрямована на забезпечення захисту економічних інтересів, так і митної безпеки держави загалом. Внутрішня діяльність спрямована на організацію власне функціонування апарату органів виконавчої влади, що справляють митну політику.

Митне адміністрування як система конкретних способів і методів контролю за діяльністю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

характеризується наявністю структурованих елементів, під якими розуміється самостійна система сформованих суспільних відносин, кожен з яких володіє значними резервами інтеграційної активності і сприяє розвитку митних процесів (рис. 1).

Рис.1. Структурні елементи митного адміністрування

Джерело: [1]

В. П. Мартинюк пропонує розглядати митне адміністрування у двох ієрархічних площинах:

– на рівні підприємства (мікрорівні) – розробка комплексу управлінських рішень, спрямованих на оптимізацію фінансово-господарської діяльності з метою мінімізації сплати митних податків та зборів за зовнішньоторговельними операціями, які здійснюють суб'єкти господарювання;

– на рівні державних органів управління (макрорівні) – заснована на постійному аналізі зовнішньоекономічної діяльності та кон'юнктури ринку розробка й реалізація органами державної влади митних правил і процедур, спрямованих на сприяння розвитку торговельних відносин з іншими країнами, досягнення позитивного сальдо зовнішньоторговельного балансу, підтримці власного товаровиробника та захисті внутрішнього товарного ринку [1].

Загальна категорія зовнішньоекономічної політики держави «митне адміністрування» охоплює чимале коло інструментів, спроможних впливати на міжнародний рух товарів та послуг. Показники ефективності митного адміністрування наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Показники ефективності митного адміністрування

Митне адміністрування
Ефективність діяльності митних органів
Ефективність координації роботи контролюючих органів країн-партнерів
Прозорість діяльності митних служб

Джерело: [2]

Ефективність діяльності митних служб значною мірою залежить від кількості бюрократичних перешкод на шляху до митного очищення й від витрат часу на перетин митного кордону. Результативність координації роботи органів контролю країн-партнерів виявляється в злагодженій та гармонійній діяльності ліцензійно-дозвільної системи різних держав щодо здійснення зовнішньоторговельних операцій та уніфікації стандартів експортно-імпортової діяльності. Прозорість діяльності митних служб значною мірою залежить від рівня корумпованості митних органів.

Головними елементами митного адміністрування є суб'єкти та об'єкти. До перших належать суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, у т. ч. уповноважені економічні оператори – підприємства, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю і користуються спеціальними спрощеннями відповідно до митного законодавства.

Встановлено, що об'єктом адміністрування є мито, акцизний податок, ПДВ, які справляються у разі переміщення товарів і предметів через митний кордон України у випадках, встановлених законодавством нашої держави та міжнародними договорами.

Проведене дослідження дало можливість визначити предмет адміністрування – задокументовані, електронні документи (митні декларації, податкові декларації, які містять відомості за певний період та підлягають контролю (перевірці) у зв'язку із справлянням митних платежів та на які спрямовані контрольні дії адміністраторів).

З'ясовано, що під контрольними діями та заходами слід розуміти процесуальні дії адміністратора, пов'язані з реалізацією наданих прав та

виконанням покладених законодавством обов'язків з метою забезпечення наповнення Державного бюджету України.

Як і будь-яка система, митне адміністрування охоплює три основні етапи управління:

– планування надходження митних платежів (попередній етап управління)
– комплекс робіт з аналізу обсягів зовнішньоторговельних операцій, прогнозування та оцінки передбачуваних бюджетних надходжень від митних податків і зборів;

– митне регулювання (оперативний етап управління) – обґрунтування прийнятого рішення щодо застосування тарифних і нетарифних інструментів;

– митний контроль і стимулювання (заключний етап управління) – процедури із попередження та виявлення порушення митних правил, а також процес оцінювання та інформування про відхилення дійсних значень від запланованих [1].

У межах дослідження встановлено, що вагому роль у сучасних умовах розвитку євроінтеграційних процесів відіграє митна політика та її ефективна реалізація в контексті митного адміністрування.

Список використаної літератури

1. Мартинюк В. П. Митна система України та її фіскально-регулюючий потенціал / В. П. Мартинюк // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 3. – С. 84–92.

2. Іванов Є. І. Значення митного адміністрування й торговельної інфраструктури в системі зовнішньоторговельної політики держави / Є. І. Іванов // Зовнішня торгівля : економіка, фінанси, право. – 2014. – № 1. – С. 28–32.

3. Сидор Г. В. Поняття митних пільг та їх класифікація / Г. В. Сидор, Г. І. Давидовська // Інноваційна економіка. – 2018. – № 5–6 (75). – С. 104–110.

4. Сидор Г. В. Переваги та пільги в митній політиці України / Г. В. Сидор, Г. І. Давидовська // Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах

трансформаційної економіки : зб. наук. статей за матер. IV Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 12–13 квіт. 2018 р.). – Дніпро, 2018. – С. 52–57.